

Jó napot kívánok!

Anne Morin vagyok, a madridi diChroma Fotómúzeum igazgatója és a New York-i Howard Greenberg Gallery *Archívumból történelem* című kiállítás kurátora. Ez a kiállítás a Budapest FotóFesztivál és a nagy nemzetközi elismertségnek örvendő Howard Greenberg Gallery együttműködésében született. A kiállítást csaknem 70 fénykép alkotja, melyeket a Galéria archívumának közel 30 ezres anyagából választottam ki, a 20. század neves fotóművészeinek kevésbé ismert képei közül; vannak képeink minden nagy ikontól, Eugène Atget-től kezdve Newmanon, Berenice Abbotton, Munkácsin, Kertészen, Egglestonon keresztül egészen Arakiig, azonban ezek a képek így együtt a fotóművészet egy eddig szinte ismeretlen szövetét formálják.

Valójában két oka van annak, hogy ezt a kiállítást meg akartam valósítani. Az egyik az, hogy ezzel fejet hajtsunk egy olyan személyiség előtt, aki alapvető fontossággal bírt és bír a szűkebb szcénában és a fotográfia világán belül: Howard Greenberg az első, aki előmozdította a fotográfiai piacot és magát a gyűjtést. Hozzájárult, hogy nagy magánygyűjtemények alakuljanak ki az Egyesült Államokban, és ahhoz is, hogy a nagyobb, leginkább amerikai művészek alkotásait őrző archívumok ismét láthatóvá váljanak, harcolva azért, hogy nagy fotográfusok alkotásai ne vesszenek a feledés homályába. A második ok szintén a nyilvánosságot célozza meg: a kiállítás ugyanis olyan képekből áll, melyek végül magánygyűjteményekbe kerülnek, és – néhány kivételtől eltekintve, mint ez a mostani is – sohasem láthatja őket a nagyközönség. Ezek a képek a Galériától magánygyűjtőkhöz jutnak, így viszonylag ritkán kerülnek olyan közegbe, ahol a nagyközönség számára is láthatók, mint például publikációkba vagy árverésekre. A fesztivál idejére most ezeket a képeket, a fotóművészet eme rejtett szövetét a budapesti Műcsarnokba hozzuk. Ez a kiállítás egy kicsit úgy működik, mint egy képzeletbeli múzeum, hogy kacsintsak egyet a szürrealisták, leginkább Malraux felé, mivel az itt egymás mellett elhelyezett fényképek párbeszédet teremtenek, és elindítanak egy történelmi mechanizmust is: mesélnek az érzékenység történetéről, egyfajta ízlés történetéről, a képi világ felé való közelítés történetéről. És ha módom volt ezt az anyagot kiválogatni a Galéria fotográfái közül, az valószínűleg azért is lehetett, mert vannak bizonyos rezonanciák Howard Greenberg és az én érzékenységem között, így nem is volt nehéz kiválasztanom a képeket, ennél jóval nehezebb volt ellenállni a kísértésnek, hogy sokkal többet válasszak.

Hogy másodszor is odakacsintsak a szürrealistáknak: ez a kiállítás olyan, mint a *cadaver exquis* elnevezésű irodalmi játék, melyet a szürrealisták találtak ki, konkrétan Yves Tanguy vagy Bataille. Ennek során az egyik játészó felírja egy mondat kezdetét, majd a papír behajtásával eltakarja és továbbadja a következő személynek, aki folytatja a mondatot, és így tovább. Az asszociációk a végén teljes összefüggéstelenségbe torkollhatnak, de mindenképpen hatnak az értelemre és a megszületett történetre. Ez a kiállítás – éppen az ilyen jellege miatt – teljességgel nélkülözi a szerkesztő elvet. Csupán egy sétát kínál a fotótörténelem két partja között, és megismertet bennünket sok, eddig nem látott képpel, melyek nem váltak ikonikussá, sőt azt is lehetővé teszi, hogy bepillantást nyerjünk a művészek sötétebb vagy eddig árnyékban lévő oldalába is. A kiállítás egy gyöngyszem, és létrejött nagy megtiszteltetés számomra, köszönetemet fejezem ki mindazoknak a szerveknek és intézményeknek, melyek részt vettek a megvalósításban, különös tekintettel természetesen a Budapest FotóFesztiválra és a budapesti Cervantes Intézetre, amely támogatta ezt a projektet. Nagyon köszönöm, mindenkinek boldog sétát, boldog andalgást kívánok a fotóművészet oldalcsarnokaiban!